

## **Анотація**

**до дипломної роботи здобувача другого (магістерського) рівня  
вищої освіти за освітньо-професійною програмою  
спеціальності 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта  
Черниш Ірини Сергіївни на тему «ОРГАНІЗАЦІЯ КОРЕКЦІЙНОГО  
НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ТЕМПОРИТМІЧНОГО ЛАДУ  
МОВЛЕННЯ»**

*Науковий керівник: Шевченко Оксана Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології, спеціальної освіти та здоров'я людини*

*Рецензент: Білюк Олена Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та інклюзивної освіти МНУ імені В. О. Сухомлинського*

Структура та обсяг роботи: робота містить вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки. Обсяг роботи – 143 сторінки основного тексту, список літератури – 80 найменувань, додатки – 6.

Об'єкт дослідження — порушення темпоритмічної організації мовлення як мовленнєва вада.

Предмет дослідження — комплексна психолого-педагогічна реабілітація при заїканні у дошкільному віці.

Порушення темпу, ритму та плавності мовлення в заїкуватих дітей пов'язане з наявністю, як судорожних мовних запинок, так і порушенням мовного подиху. Відмінності від норми характеристик мовного подиху проявляються не тільки на рівні зв'язного висловлення, але й на базових рівнях формування фізіологічного подиху: обсягу вдихуваного повітря й типу подиху.

Для вирішення поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження:

а) теоретичні - системний аналіз психолого-педагогічної і навчально-методичної літератури з проблеми корекції мовлення, системний аналіз

вправ, які використовуються у процесі корекційного навчання;

б) емпіричні - педагогічні спостереження, бесіди з дітьми, вихователями, логопедами; констатувальний та формувальний етапи експерименту; аналіз та обробка результатів експерименту методами математичної статистики.

Завдання дослідження:

- З'ясувати причини, форми та ступені заїкання.
- Виявити особливості засвоєння мови та мовленнєвого розвитку дітей, які мають порушення темпоритмічної організації мовлення.
- Визначити вихідні теоретичні положення корекційної роботи: педагогічні умови, методи, прийоми.
- Розробити дидактичне забезпечення (вправи, завдання) корекції мовлення дошкільників з порушеннями темпоритмічної організації мовлення та перевірити ефективність його використання.

Наукова новизна й теоретична значущість дослідження: доведено: 1) необхідність строгої послідовності методичних прийомів та етапів розвитку фізіологічної функції подиху, як психофізичної бази формування якісного мовлення й мовного подиху; 2) формування мовного подиху в заїкуватих дошкільників та школярів молодшого шкільного віку сприяє розвитку плавності мовлення й оптимізує в цілому корекційно-педагогічний процес; 3) науково обґрунтовано методичні прийоми розвитку усного мовлення в дошкільників та молодших школярів з темпоритмічними порушеннями.

Практична значущість роботи: 1) визначено лінгводидактичний зміст та розроблено комплекс методичних прийомів корекційно-педагогічної роботи з нормалізації темпоритмічності мовлення в заїкуватих дошкільників та молодших школярів; 2) матеріали наукового дослідження можуть бути використані в практичній діяльності логопедів, вихователів, психологів.

Апробація та впровадження результатів дипломної роботи магістра. Основні положення та результати дослідження обговорювалися на двох конференціях (Сучасні технології розвитку людини в інтегрованому суспільстві: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, м.

Миколаїв, 28 травня 2020р та Міжвузівській науково-практичній конференції «Наукові досягнення - шлях до професії», 6 грудня 2020 року).

База дослідження: Миколаївська спеціальна загальноосвітня школа Миколаївської обласної ради, ДНЗ №2, м. Миколаїв, Миколаївська область.

На підставі результатів дослідження встановлено: визначальну роль відіграє врахування рівня сформованості мовленнєвих умінь та навичок дітей, характеру мовного матеріалу, його змісту, ступеня його складності і близькості до дитячого досвіду.

Публікації. Основний зміст і результати дослідження викладено в двох працях: 1- стаття, 1-тези.

Система корекції темпоритмічної організації мовлення в дошкільників із заїкуватістю має бути спрямована на здійснення ряду завдань: розвиток у дітей адекватного відношення до заїкуватості, допомога при вираженні негативних почуттів; надання знань про заїкання, зменшення мовного страху; формування навичок плавної мови шляхом поступового ускладнення лінгвістичних завдань; застосування навичок плавного мовлення в різних ситуаціях (генералізація); тренування навичок ефективного спілкування.

Комплексний метод реабілітації заїкуватих визнається найбільш ефективним: логопедична робота з дітьми дошкільного віку, це значний розділ комплексної терапії темпоритмічної організації мовлення. Значення логопедичної роботи, її багатогранність у дошкільників визначається тим, що без неї практично неможливо зовсім або надовго усунути заїкання.

**Ключові слова:** артикуляція, заїкання, мовлення, мовленнєві вади, темпоритмічна організація мовлення, коригування темпоритмічного ладу мовлення, формування мовлення